

Arja Juvonen ejuv ym.

Lakialoite laiksi sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnalle

Lakialoitteella on tarkoitus korjata sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain epäkohtia, joiden voidaan nähdä asettavan lain henkilöllisen soveltamisalan sääntelykohteet heikompaan asemaan korvauskäytännön kattavuudessa kuin kriisinhallintaoperaatioissa palvelevat sotilas- ja siviilihenkilöt. Näitä sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain tarkoittamia henkilöitä ovat henkilöt, jotka: suorittavat asevelvollisuuslain (1438/2007) mukaista asevelvollisuutta, suorittavat siviilipalveluslain (1446/2007) mukaista siviilipalvelusta, suorittavat naisten vapaaehtoisesta asepalveluksesta annetun lain (194/1995) mukaista asepalvelusta, ovat puolustusvoimien järjestämässä sotilasvirkaan johtavassa koulutuksessa, eivätkä ole sotilasvirassa, ovat rajavartiolaitoksen hallinnosta annetun lain (577/2005) 25 §:ssä tarkoitettussa rajavartiolaitoksen virkaan johtavassa koulutuksessa, sekä osallistuvat vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta annetun lain (556/2007) 35 §:ssä mainittuihin toimintoihin.

Lakialoitteessa ehdotetaan lisättäväksi sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annettuun lakiin (1521/2016) säännökset lisäkorvauksesta pysyvästä haitasta sekä kuolemantapauksen johdosta maksettavasta lisäkorvauksesta lain tarkoittamille henkilöille (lakialoitteen edellisessä kappaleessa mainitut), saman sisältöisenä kuin niistä säädetään tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä annetussa laissa (1522/2016).

Sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain säätäminen on osa voimassa olevan sotilastapaturmia koskevan lainsäädännön uudistamista. Laki korvasi aiemmin voimassa olleen sotilastapaturmalain (1211/1990). Samassa yhteydessä säädetty tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä annettu laki koskee sekä sotilaalliseen kriisinhallintaan että siviilikriisinhallintaan ja Euroopan unionin rajaturvallisuusviraston toimintaan osallistuvia henkilöitä. Uusi sotilastapaturmaa ja palvelussairauden korvaamista koskeva laki ei parhaalla tavalla toteuta sotilastapaturmia koskevan lainsäädännön uudistamisen tavoitetta oikeantasoisesta turvasta palveluksesta aiheutuvien tapaturmien ja sairauksien varalta. (PuVL 9/2016 vp, s. 2 — HE 225/2016 vp, s. 12).

Sotilastapaturmaa ja palvelussairauden korvaamista koskevassa laissa ei ole vastaavia säännöksiä lisäkorvauksesta pysyvästä haitasta tai kuolemantapauksen johdosta maksettavasta lisäkorvauksesta kuin laissa tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä.

Lakialoite LA 27/2017 vp

Tämä asettaa aseellista, aseetonta ja siviilipalvelusta suorittavat heikompaan asemaan kuin kriisinhallintatehtäviin osallistuvat. Sotilaiden kohtelulle eri tavalla riippuen siitä, ovatko he suorittamassa lakisääteistä velvollisuuttaan vai osallistumassa kriisinhallintatehtävään, ei ole perusteita.

Varusmiespalvelus sekä kertausharjoitukset ovat fyysisesti raskaita ja vaarallisia tilanteita, joissa mahdollisuus pysyvään haittaan on mahdollinen samalla tavalla kuin kriisinhallintatehtävissäkin. Kuluneen vuoden aikana sattuneet kuolemantapaukset ja tapaturmat osoittavat, että myös varusmies- ja reserviläisharjoituksissa kuolemaan johtavan onnettomuuden mahdollisuus on todellinen. Kriisinhallintatoiminta perustuu vapaaehtoisuuteen, kun taas varusmiehet suorittavat lakisääteistä velvollisuuttaan. (PuVL 9/2016 vp, s. 4).

Tuhoisin onnettomuus sattui 14.6.1991 Taipalsaarella, jossa miehistönkuljetusajoneuvo upposi järveen ja seitsemän varusmiestä menehtyi. Viimeisimmät puolustusvoimissa tapahtuneet kuolemaan johtaneet onnettomuudet taisteluammunnoissa ovat: 2005 varusmies menehtyi Rovajärvellä raskaan kranaatinheittimen ammuksen räjähtäessä, ja sen lisäksi loukkaantui vakavasti viisi varusmiestä; 2001 reserviläinen menehtyi Niinisalossa kranaattikonekivääraturmassa; 1999 varusmies menehtyi taisteluammunnoissa käsiaseen luotiin Niinisalossa; 1994 varusmies menehtyi käsiaseammunnoissa Nurmeksessa; 2015 Syndaleniassa varusmies menehtyi taisteluharjoituksessa pimeän aikana toisen varusmiehen luotiin ja 2016 Säkylässä varusmies menehtyi harjoituksissa jäätyään sotilasajoneuvon alle.

Edellä mainituin perusteluin pykälät pysyvistä haitasta tai kuolemantapauksen johdosta maksettavasta lisäkorvauksesta pitäisi ottaa myös lakiin sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta. Lakimuutokselle on myös virallisuontoinen vaikuttava toimintavelvoite. Sotilastapaturmalain käsittelyssä (StVM 41/2016 vp — HE 225/2016 vp) eduskunta hyväksyi lausuman, jossa sosiaali- ja terveysministeriön edellytetään selvittävän sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annetun lain sekä tapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta kriisinhallintatehtävissä annetun lain toimivuutta ja antavan siitä eduskunnalle selvityksen ja mahdolliset esitykset lainsäädännön muuttamisen tarpeista vuoden 2018 loppuun mennessä. (StVM 41/2016 vp, s. 21).

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään sotilastapaturman ja palvelussairauden korvaamisesta annettuun lakiin (1521/2016) uusi 9 a ja 9 b § seuraavasti:

Lakialoite LA 27/2017 vp

2 luku

Korvattavat vahinkotapahtumat

9 a §

Lisäkorvaus pysyvästä haitasta

Vahinkotapahtuman aiheuttamasta vammasta ja sairaudesta johtuvasta pysyvästä yleisestä haitasta maksetaan lisäkorvaus 1 §:n 1 momentin 1—6 kohdassa tarkoitetulle vahingoittuneelle. Haitan suuruus määritetään työtapaturma- ja ammattitautilain 83—85 §:n mukaisesti. Haittaluokan 20 mukaisesta pysyvästä haitasta maksetaan kertakorvauksena 210 000 euroa ja osittaisesta pysyvästä haitasta kertakorvauksena niin monta kahdeskymmenesosaa tästä korvausmäärästä kuin haittaluokka osoittaa.

Jos haittaluokka nousee vamman tai sairauden pahenemisen vuoksi vähintään yhdellä, muutetaan lisäkorvauksen määrää haittaluokan muutosta vastaavasti.

9 b §

Kuolemantapauksen johdosta maksettava lisäkorvaus

Edellä 1 §:n 1 momentin 1—6 kohdassa tarkoitetun vahingoittuneen edunsaajalle maksetaan lisäkorvaus, jos vahingoittunut on kuollut tämän lain nojalla korvatun vamman tai sairauden seurauksena kolmen vuoden kuluessa vahinkotapahtumasta. Lisäkorvauksen määrä on 200 000 euroa, ja se maksetaan määrätylle edunsaajalle. Edunsaajamääräys ja sen muutokset on tehtävä kirjallisesti Valtiokonttorille.

Jos edunsaajaksi määrätty kuolee ennen tässä pykälässä korvattavaksi säädettyä vahinkotapahtumaa, noudatetaan, mitä vakuutuslainsäädännön (543/1994) 49 §:ssä säädetään. Jos edunsaajaa ei ole määrätty, sekä edunsaajamääräyksen tulkinnassa muutoin noudatetaan, mitä vakuutuslainsäädännön 50 §:ssä säädetään.

Lisäksi jokaiselle edunjättäjän alle 18-vuotiaalle lapselle maksetaan lisäkorvaus, jonka määrä on 20 prosenttia 1 momentissa tarkoitetun korvauksen määrästä. Edunjättäjän lapsena pidetään myös aviopuolison lasta, jonka huoltaja mainittu aviopuoliso on, sekä avioliiton ulkopuolella syntynyttä lasta, johon nähden edunjättäjän elatusvelvollisuus on sopimuksella tai oikeuden päätöksellä vahvistettu.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lakialoite LA 27/2017 vp

Helsingissä 14.6.2017

Arja Juvonen ps
Mika Raatikainen ps
Jari Ronkainen ps
Lea Mäkipää uv
Jani Mäkelä ps
Toimi Kankaanniemi ps
Rami Lehto ps
Olli Immonen ps
Reijo Hongisto uv
Teuvo Hakkarainen ps
Juho Eerola ps
Pentti Oinonen uv
Timo Heinonen kok
Martti Mölsä uv
Mika Niikko ps
Hanna Mäntylä uv
Vesa-Matti Saarakkala uv
Sami Savio ps
Kaj Turunen uv
Ville Tavio ps
Ritva Elomaa uv
Mikko Savola kesk
Arto Pirttilahti kesk
Anne Louhelainen uv
Veronica Rehn-Kivi r
Antti Kurvinen kesk
Mikko Kärnä kesk
Petri Honkonen kesk
Tiina Elovaara uv
Pertti Hakanen kesk
Juha Pylväs kesk
Eerikki Viljanen kesk
Eeva-Maria Maijala kesk
Martti Talja kesk
Sari Tanus kd
Kimmo Kivelä uv
Tom Packalén ps
Kari Kulmala uv
Leena Meri ps
Johanna Karimäki vihr
Ben Zyskowicz kok
Antero Laukkanen kd
Aino-Kaisa Pekonen vas
Pekka Puska kesk

Lakialoite LA 27/2017 vp

Simon Elo uv
Ari Jalonen uv
Katri Kulmuni kesk
Harry Harkimo kok
Pauli Kiuru kok
Elsi Katainen kesk
Anne Kalmari kesk
Tapani Tölli kesk
Hannu Hoskonen kesk
Pertti Salolainen kok
Eero Heinäluoma sd
Maria Tolppanen sd
Saara-Sofia Sirén kok
Marisanna Jarva kesk
Seppo Kääriäinen kesk
Kari Uotila vas
Eero Suutari kok
Anna-Maja Henriksson r
Tuomo Puumala kesk
Hannakaisa Heikkinen kesk
Suna Kymäläinen sd
Hanna Kosonen kesk
Sari Multala kok
Katja Taimela sd
Silvia Modig vas
Kalle Jokinen kok
Jari Myllykoski vas
Maria Guzenina sd
Niilo Keränen kesk
Markku Pakkanen kesk
Markku Rossi kesk
Eero Lehti kok
Outi Mäkelä kok
Ilmari Nurminen sd
Lasse Hautala kesk
Mika Kari sd
Joona Räsänen sd
Matti Vanhanen kesk
Annika Lapintie vas
Markku Eestilä kok
Lauri Ihalainen sd
Sari Essayah kd
Veera Ruoho ps
Ville Vähämäki ps
Esko Kiviranta kesk
Mikko Alatalo kesk

Lakialoite LA 27/2017 vp

Olavi Ala-Nissilä kesk
Aila Paloniemi kesk
Hanna Sarkkinen vas
Matti Semi vas
Wille Rydman kok
Anna Kontula vas
Antero Vartia vihr
Päivi Räsänen kd
Susanna Koski kok
Ari Torniainen kesk
Peter Östman kd
Harry Wallin sd
Jukka Kopra kok
Maarit Feldt-Ranta sd
Markus Mustajärvi vas
Mikaela Nylander r
Merja Mäkisalo-Ropponen sd
Johanna Ojala-Niemelä sd
Touko Aalto vihr
Jyrki Kasvi vihr
Timo Kalli kesk
Sirpa Paatero sd
Kari Tolvanen kok
Stefan Wallin r